www.sgbauonline.com

AU–2182

M.A. (Part–II) Examination
MARATHI
Paper–I
(Prachin Kavita)

वेळ : तीन तास] [एकूण गुण : 100

सूचना :- सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. पुढील चार पद्यांशाचा संदर्भासह अर्थ स्पष्ट करा :

(अ) साहित्यसोनेयांचिया खाणी । उवडविं देशीचिया अक्षोणी ।।
विवेका वेलीची लावणी । हों दे सैंध ।।

किंवा

वेदां पायाळपणें आपुलेन । न देखवें कैवल्याचें निधान
तेया निरुतें च चदेचि अंजन । सै देवां नर - ज्ञानाचें ।

(ब) अखंड जयाला देवाचा शेजार । कां रे अहंकार नाही गेला ।।
मान अपमान वाढविलें देवा । दिवस असतां दिवा हातीं घेसी ।।

किंवा

सत्व उतारा देऊन । अवघा सारिला तमोगुण ।
किंचित राहिली फुणफुण । शांत केली जनार्दनें ।।

(क) समाधान साधुजनाचेनि योगें । परी लागतें दु:ख होतें वियोगें ।
घडीनें घडी दीर्घ अत्यंत वाटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठे ।।

किंवा

सुंदरा मनामधिं भरली जरा नाही ठरली हवेलिंत शिरली मोत्यांचा भांग ।
रे गड्या हौस नाहिं पुरलि म्हणोनी फिरलि पुन्हा नाहिं फिरलि कुणाची सांग ।।

(ड) क्षणा क्षणा हाचि करावा विचार । तरावया पार भवसिंधु ।।
नाशिवंत देह जाणार सकळ । आयुष्य खातो काळ सावधान ।।

किंवा

देहासी विटाळ म्हणती सकळ । आत्मा तो निर्मळ शुद्धबुद्ध ।।
देहींचा विटाळ देहींच जन्मला । सोवळा तो झाला कवण धर्म ।।

www.sgbauonline.com

www.sgbauonline.com

2. नरेन्द्राच्या 'रुक्मिणी स्वयंवरा'चे रचनाविशेष सांगा.

किंवा

ज्ञानेश्वरीच्या बाराव्या अध्यायाचा विषय भक्तियोग आहे' या विधानाची सविस्तर चर्चा करा.

3. संत नामदेवांच्या अभंगांचे भावकाव्य म्हणून मूल्यमापन करा.

किंवा

संत तुकारामांची अभंगवाणी सामाजिक विषमते विरुद्ध बंड पुकारते या विधानाची चर्चा करा.

4. संत एकनाथांच्या भारुडांत लोककला, लोकसंगीत आणि लोकबोली यांचा यथायोग्य संगम झाला आहे. विवेचन करा.

किंवा

'उपेक्षित संतांच्या अभंगातून वेदना आणि विद्रोह अभिव्यक्त होतो' हे विधान 'महद्‌द्वाराच्या पायरीशी' तील अभंगाधारे पटवून द्या.

5. 'जनतेच्या भावनांचा सहज आविष्कार म्हणजे शाहिरी काव्य' स्पष्ट करा.

किंवा

पुढीलपैकी कोणत्याही **दोनवर** विवेचक टीपा लिहा :

(1) करुणाष्टककार - रामदास

(2) मराठी काव्याची प्रभात

(3) कर्ममेळा - एक विद्रोही कवी

(4) विठ्ठल - दैवत

(5) कटावकाव्याचे विशेष

www.sgbauonline.com